

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, Februárius' 2-dikán 1819.

Svédzia és Norvégia.

Catteau - Calville nevű tudós Frantzia, ily czímű munkáját: *Norvégia felfordulásának Historiaja*, a Svétziai Koronaörökösnek ajánlván, attól ilyen váloszt kapott: — „Sietek hathatós köszönetemet megtenni azon jó indulatért, mellyet az úr erántam a' maga irásában bifejezett, és azon munkáért, mellyet nékem ajánlott. Minden tselekedeteim által való czélzásaimat 's minden iparkodásaimat oda intézem, hogy két nemzet' bennem helyhez tetett bizodalmanak, a' melly nemzetek a' hadakozási tűz és a' szabadság' szeretete által magokat nevezetesekké tették; megfelelhessenek. Erre nézve igen fontos dolog reám nézve az, hogy az ő történeteik leírását, ebben az ő kitettzőbb karakterjeket, 's az ő benne uralkodó tulajdonságokat megismerhessem. *Norvégiának* valódi képiráshoz hasonlító leírása engem' különösen gyönyörködtet, 's azon hegyeknek, mellyek között jártam, 's azon jó szívű lakosok' kajbáinak, kik ugyan a' kősziklás' völgyek' mélységeiben megelégedésnél egyebet nem lélekzenek, de a' kik ha valaki az ő függetlenségeket bántja a' magok régi hadi ditsőségeikre jól megemlékeznek, 's a' kik ezen esetben még ma is azok lennének, a' mik a' Haraldok' idejében voltak, emlékezetét megújítja elmémben, etc. — „Oskár.

Frantzia Ország.

A' törvényhozó Kamarák Januárius' 20-dikáig semmi közönséges üléseket nem

tartván, azért ezen tárgyról mostanság semmi nevezetes tudósítás elő nem fordulhatott a' közönséges levelekben.

Mostanság ismét két nevezetes számkivettett Generálisokról említették a' Frantzia közönséges levelek, hogy engedelmet kaptak az országba való visszatérésre, ugymint *Excelsmanról* és *Marschal Grouchyról*. — Generális *Travotnak*, a' ki 10 esztendeig való fogságra volt büntetelve, megkegyelmezett a' Király.

A' Párisi Püspöki Káptalanhoz meghívó irást boltsátott a' Király az eránt, hogy a' XVI-dik Lajos' megölettetésének napját most is az előbbeni esztendőkhöz tartott módon innepeljék meg minden templomokban, tudniillik halotti misével 's a' szerentsétlen Király' testamtomának felolvasásával: de semmi halotti beszédet ne tartsanak.

Bompland az a' híres Frantzia Botanicus, a' ki *Humboldtnak* az ő Amériikai utazásaiban kísérője volt, *Buenos-Ayresben* Természet' Historiáját tanító Professorrá neveztetett.

Fenelonnak Cambrai városában emlékezet oszlopot emelnek, a' melyre Királyi Hertzeg *Angonleme* is 1000 Frankot adott.

Hertzeg *Richelieu* a' Pairek' kamarájához irván, sajnálva jelenti, hogy mint annak tagja, annak ezen üléseiben nem reszesülhet, azért, hogy egészségének gyengesége miatt Frantziaországnak Déli részeire fog elútozni.

Párisnak Sz Jákób nevű utzájában

az úgy nevezett *Nagy Lajos'* iskolájában nevezetes lármát csináltak a' tanulók némely tanítók ellen való gyűlölségből. A' folyosóra nyíló rostélyt berontván, sok holmit összetörtek, de ez mind nem okozott volna igen nagy lármát, ha önnön szerentsétlenségekre a' lámpásokat is összetörvén 's kioltván azután fáklyákat nem kénytelenítették volna meggyújtani, mellyeknek nagyvilága arra a' vélekedésre adván alkalmatosságot, hogy égván, mindenfelé kiáltozni kezdette a' nép hogy ég a' Nagy Kolégyom, a' melyre a' politziai katonaság is oda szaladott a' vízi puskákkal, 's így osztán a' tüzoltás helyett a' lármázók' tüzét oltották meg, minekelőtte még Professoraikra tehatték volna kezeiket, 's a' lárma' resultuma nem lett egyéb, hanem hogy vagy nyoltzat a' tanulók közzül szülőikhez vissza küldöttek.

A' *Fabvier*, *Senneville*, és *Canuel* megbántási lármás perlekedése elvégződött. Jan. 19-dikén kimondotta rájuk a' fenytő törvényszék az ítéletet. Oberster *Fabvier* fizet 100 — Politziai Biztos *Senneville* 50 — Generális *Canuel* hasonlóképpen 50 Frank birságot. Mind hárman a' táskák volt ki egy-egy motskolódó könyvet nyomtatásban, 's ezek is betiltattak. *Fabvier* az ítéletnek kimondatódását megelőző napon duellált is valami *Duclos* nevű esmerőssével a' *Boulogne'* erdelyében, a' kit az első lövés illetvén, ez amannak vállát megsebesítette, melyhezképpent *Fabvier* csak a' levegőbe sütötte ki pistolyát.

Páris' környékén egy aszszonynak éjjelenként sok kárt tettek az egerek. A' gyertyáját megrágtáskák 's a' fagygyát megették. Hogy elejét vegye, egy estve gyertyáját eloltván a' zsebébe dugja 's lefekszik véle, de nem jól oltotta volt el, mert nem soká tőlle az ágy meggyuladván oly égést okozott, hogy maga a' szegény aszszony alig szabadulhatott ki,

a' ház pedig minden benne lévő butorral egygyütt hamuvá égett. — Ilyenek most a' Frantzia újságok: innen tehát most csak mennyünk által más országokra —

Nagy Britannia.

Londonnak az Ó-városában, az úgynevezett *Citiben*, nagy lármát csináltak Januárius' 13-dikán valami *Southkote Johanna* nevű Proféta aszszonynak a' követőji, a' ki maga ugyan már jó ideje hogy meghalt, de még ma is sok tisztelőji találatnak a' tudatlan nép közt, kik azt hitték 's még most is azt hiszik felőlle, hogy tőlle fog a' Messiás születetni. Most azt tselekedték az esztelenek, hogy virágos kalapokkal süvegekkel 's homlokaikra sárga tsillagot ragasztván vagy kötven, nagy sereggel az utzákon alá 's felnyargalódtak. A' vezérjek valami *Schipleey* nevű éjjeli vigyázó pedig, így kiáltozott: — Jaj! jaj! jaj! a' föld' lakosainak, jaj a' világnak! mert eljött a' *Schilio*, eljött a' Messiás! Azok a' kik az ő bolondoskodásaikban részt nem vettek, eleintén csak nézték 's katzagták őket, hanem későbbre özszeveszték a' bolondoskodók az okosokkal, a' kik őket kitsufolták, 's kővel ganéjjal való hajgálásra került köztök a' dolog, melyből végezetre dulakodás öklödözés lett, melly el se' tsendesedett mind addig, míg a' politziai katonaság köztök meg jelenvén özsze nem fogdosta 's be nem vitte az új Proféta fiakat *Schipleey* vel együtt, kiket a' Kerület' Biztossa kérdőre vonván, azzal mentették magokat, hogy nékiek isteni sugallás parantsolta azt, hogy a' fő városnak éppen a' közepén hirdessék ki a' Messiás' eljövetelét, és ők ezt a' nélkül véghez vitték, hogy valakinek legkissebb bántódást okoztak volna: azok ellenben a' kik őket kitsufolták és akadályoztatták, azok valóságos bűnösök. A' Biztos azonközben arra ítélte őket, hogy addig el ne bortsáttassanak, míg kezeseket nem állitanak magokért, hogy

többé nem fognak lármázni. — „E' mind megdeshetik, felelt Schipley, de még is igaz marad az, hogy eljött a' Messiás.,,

Edinburgból Dec. 30-dikáról ily tudósítást közlenek a' Londoni újságlevelek: — „Itt ma oly népzendülés vala, melyből Edinburg városára könnyen nagy veszedelem következhetett volna. Egy füszerzámoskalmárnak a' fia *Jonston Robert*, egy Charles nevű szappanost Oktober' 25-dikén az utzán fényes nappal megtámódott és megfosztott, a' mellyért akasztófára ítéltetett. A' bünös, pap és politziai katonák által késértetvén megérkezik a' vesztőhelyre — imátságát elvégzi — a' vesztő alkotmányra bátran fellépik, széllyel néz — a' hohérnak, míg megkötözi 's a' kötelet nyakába teszi, magais segít, végre sipkáját szemibe nyomván, jelenti, hogy ő készen van. A' hohér oda akasztja a' szeghez a' kötelet, 's a' deszkát, mellyen a' bünös állott, annak módja szerént meg taszítja, hogy az lefordulván a' bünös a' levegőbe függve maradjon — de történetből a' hohér a' kötelet igen hosszan találván hagyni, a' bünösnek lábaúja még érte a' deszkát, 's hirtelen nem fojlódhattott-meg — a' nép ezt látván mérgeledni 's kiáltozni kezdett, hogy: de már ez gyilkosság, nem akasztás! 's több effélék. Azután kövekkel kezdettek a' vesztőállásra hajgálni, úgy hogy a' papnak, politzia katonáknak, hohérnak, és az átsoknak, kiket hirtelen azért oda hívtak vala, hogy a' deszkát, melyhez a' bünös a' lábauját vetette volt, egészszen vágják-el onnét, egy ott közel-lévő templomba kellett szaladniok; tsak a' félig felakasztott ember maradott helyben. Ily kiáltás hallatván: Vágjátok-le, mert még meg nem holt! egy jó ruházatú ember az állásra felugrott 's a' kötelet ketté vágta. Valami 5 minutumig lehetett az ember felakasztva, ki is, a' kötél ketté vá-

gattatván, leesett hátrafelé; a' nép oda rohanván a' lábára állította, a' kötelet a' nyakából leoldozta, kezeit eloldotta, a' sipkáját levévén a' száját-tátó nép közzé hajtotta, 's útnak indította, hogy elvigye onnét, a' több sokaság pedig az alatt az állásnak 's a' koporsónak özszerontásához fogott. Az alatt seborvos hivattatván 's a' bünös' két kezein és hárántékán eret vágván, ez, valósággal magához jött, de egygyet se' szollott. Hanem míg ezek történtek, a' politzia is megjelent nagyobb erővel, 's az embert a' hohér' kezébe visszaadván ez annak másodiksori felakasztásához hozzá fogott, de most is ügyellenül, mert a' kötelet most is igen hosszan hagyván, a' bünöst egy más ember felemelni kéntelentetett, míg a' hohér a' kötelet meghurkolván megrövidítette, a' Lord-Profosz pedig a' népet megszollitván, így beszéllett: — „Ez ugyan valósággal kedvetlen történet: de haszontalan; az ítélet ki van mondva és igasságos; akár mint esett a' dolog, az ítéletnek be kell tölteni, a' bünösnek meg kell halni; a' nép tehát viselje tsendesen magát, és gondolja-meg, hogy a' tisztviselőket hivataljok és esküvéssek kényszeríti ezen bünösnek felakasztatására. — A' nép ezen beszédnek hallására eltsendesedett, 's az ifjú *Jonston* már most egészszen kivégeztetett. Ez egy szép testű, erős, valami 20 és 30 esztendőök között lévő korú fiatal volt. Tsak valami két esztendőtől fogva adta magát rosra, addig mindenek bétületes embernek esmerték lenni. Halála napja előtt a' szülői meglátogatván a' tömlötzben, érzékenyen butsut vettek tőlle. A' többek közt az a' szerentsétlenség is hozzá járult történetéhez, hogy a' nép abban a' bal vélekedésben lévén, hogy másodiksor nem fogják felakasztani, találkoztak az esmerőssei között, kik az anyyához szaladván, megbeszéllették néki, hogy az első fel-

akasztáskor mi történt, 's hogy a' fija meg nem halván, már most kegyelmet fog nyerni. Ennek a' fiú' anyja nagyon megörvendett, de annál jobban megilletődött, mikor a' valóságot meghallotta, s' mondják, hogy a' fija' kinoztatását voltaképpen megértvén, megbolondult belé.

A' beteg Királyt az a' szerentsétlenség érte, hogy a' lábát egy asztalhoz tsapván, nagyon megütötte, melyre nézve most kerek és karos székekben taszigálják le-'s-fel a' szobákban.

A' Parlamentum' kinyittatásához való készüléteket Januárius' 14-dikén megtétette őt arra kineveztetett Biztosok által a' Ministérium. A' Biztosok ezek voltak: Hertzeg Wellington, Gróf Liverpool, G. Harrowki, G. Wesmoreland, és Schafkesbury.

B e l g i u m.

Az Anglusok és Belgák között egy kis zürzavar adta magát elő Jáva szigeten, de a' melyről azt hiszi c' Londoni Kurir, hogy szépen el fog tsendesedni. A' dolog ez: Az Anglusok a' lefolyt háború alatt elfoglalták volt Jávat, 's tsak az utolsó Kötés' ereje szerint adták vissza. A' Belgák a' Palambangi Szultánnal, a' ki *Sumatra* és *Banka* szigetén is birtokos, úgy bántak régen, mint Vallussokkal; sok jövedelmet vettek tőle, 's az ő fő városában magok tartották örző sereget, Az Anglusok ellenben úgy alkudtak volt ezen Szultánnal, hogy ez Banka szigetén minden jóait nékiek engedte, az Anglusok pedig semmi Felső-ségi just nem tartottak Palambanghoz. Most, mikor Jávat vissza adták a' Belgáknak, egyebek közt Bankát is vissza adták, de Palambangról semmi szót nem tettek, sőt a' mostani Benkulei Anglus Kormányozó úgy tartván Sumatra szige-

tén a' Palambugi említett Szultánt, mint Monarkhát, véle kötésre lépett, hozzá ezen Kötés' ereje szerint Anglus Ágenst küldött, 's az Áglusoknak ezen Kötésszerént a' Szultán minden Státusaiban kiszorító kereskedést engedett. Ez a' Belgáknak nem tettett, minthogy ők Jávat minden hozzátartozó szigetekkel 's egyéb birtokokkal egygyütt vissza kapván, a' Palambangi Szultánt is ismét a' magok Vallussoknak tartották, de ez nekik már most engedelmeskedni nem akarván, ők oda, ennek egyrokonát küldötték Szultánnak, 's egyszersmind az ott találtatott Anglus Ágenst is az Anglus zászlóval egygyütt fogságra vitték: a' melly tselekedet ellen a' Benkulei Anglus Kormányozó forma szerint protestált.

N é m e t O r s z á g.

Az Austriai *Beobachter* a' Párisi *Minervának* egy cikkelye ellen felszólalván, azt pontonként felveszi és kellete szerint megczáfolja. A' cikkely ily cím alatt jött-ki: *Németországot illető levelek*, és úgy, mint ha Frankfurtban irták volna: — „Ezen cikkely, így szoll a' Beobachter, nem Németországi, hanem Párisi, 's nem megfontolt, nem tiszta, hanem hamis tudósításokból 's a' legközönségesebb dolgokban való járatlanságnak elárulásával iratott. Valameddig a' Minerva a' maga földjén 's a' Frantzia határok közt marad, addig minket nem illet az ő okoskodásaiba szollani: de mihelyest Németországra kitsapong okoskodásai által, már ekkor kiteszi ezeket a' Németek' kritikájának. Ha pedig úgy mondatott Német Levelezője után még oly dologra is kibotsátkozik, a' mely egész Európát illeti, már így minnyájunknak kik jobban tudósittatva vagyunk, kötelességünk az ő hibáit felfedeznünk.“ —

Ezen elő szavak után hozzá fog a' Beobachter a' dologhoz, mellyet két na-

gyon summás szakaszokban szoríthatunk ide: — 1)ször, hogy, mit mond a' Minerva' Frankfurti levelezője — 2)szor, hogy mitsoda okokkal czáfolja-meg annak erőssítéseit a' *Beobachter*:

Az első szakasz: — „A' Minerva mélyly gondolkodású Diplomaticusa kinyomozta: hogy az idegen seregeknek Frantziaországból lett eltávozásokat illető határozás nem oly önkéntvaló indulattal esett, mint azt a' nagy sokaság képzeli — hogy az Aachenben öszszegyülekezett Kabinéteknek egygyessége csak szín volt, 's a' folytában tartott egyenetlenkedést csak a' Diplomatikai mesterségek takarták-el — hogy Anglia és Pruszsia 's eleintén még Austria is, de a' ki későbbre az ellenkező részre állott, a' Frantziaországban volt seregeknek csak egy másodszori *egyötöd* részét akarták haza hívni: hanem egy titkos Kötésnek, a' melly Frantziaország 's az Orosz Birodalom között fennállott, kinyilatkozása által kén-telenítették megegyyezni abba, hogy az idegen seregek Frantziaországból mind elhivattassanak — hogy egy szemmeltartó seregnek felállítása 's azon jóvállás felett, hogy a' Frantziaországnak engedtetendő váraknak száma határozottassék-meg, heves vetekedések támoldtak volna, mellyeknek ismét csak a' Frantziaország és az Orosz Birodalom között fennálló Szövetségnek kinyilatkozása, 's a' Frantzia telyes hatalmú Biztosnak hathatós munkássága, vethettek véget — 's végezetre: hogy minekutánna minden egyéb próbatételek füstbe mentek volna: ekkor a' *Chaumonti* Szövetségnek megújittatását kívánta az Anglus és Pruszsus rész, de végezetre ez is, mint a' melly a' Frantzia Királynak a' Szent Szövetségbe való felvétetetésével meg nem állhatott volna, 's mint a' melly semmi további vizsgálattásra méltó dolog nem volna, félretételt.

A' Második Szakasz. Ebbe a' *Beobachter* meczáfoló szavai foglaltatnak-be. Ezeket így summázhatjuk: — „A' felhozott felfedezések, úgy mond, oly bizonyos hangon adatnak elő, 's oly bátor pennával üzettettek 's szövettettek öszsze egy egészbe, hogy mi nem tsudálkozhatnánk azon, ha azoknak a' Minerva tetsése 's innenső Rénué i Olvasó i közzül többek hitelt adnának. Tehát leszen némü-némü haszna, ha megmútatjuk, hogy az Aacheni dolgoknak a' Minervában lerajzoltatott képe az első vonástól fogva az utolsóig szemtelen költemény, mint az itt következő, tiszta igazságon fundáltatott jegyzésekből kitettzik: —

1. A' Frantziaország' katonai elfoglaltatásának megszüntetését illető határozás az Aacheni öszszegyülekezés előtt már régen mind a' négy Kabinétekben megérleltetett vala. Azon nagy és jól megfontolt indító okok, mellyek ezt a' határozást elhozták, itt nem fejtethetnek ki; elég azt tudni, hogy ezek nem azok az okok voltak, mellyeknek a' Frantzia újságok, még a' legjobbak is, az idegen seregeknek eljövételét tulajdonítják. Ezen kérdés felett tehát semmi vetekedés elő nem fordult az Aacheni Congressuson. Ha ezen határozás, mint a' Minervában erőssítettik, nem önként való lett volna, természetserént azt kérdehetnők, hogy, hát ki volt a' kényszerítő? Hogy Frantziaország lett volna, ezt maga se' meri erősíteni az író: inkább az Orosz Birodalomnak akarja engedni ezen tisztességet. De ez a' vélekedés vagy inkább czélzással való megsalattatás, oly tárgyakkal van öszszeköttetve, mellyeknek az alábbkövetkező jegyzések még bővebb világosítástul fognak szolgálni.

2. A' mi a' második felfedezést illeti, tudniillik, hogy mitsoda eszköz-ekkel éltek a' Ministerek a' magok egyenetlenkedéseiknek a' világ előtt való eltitko-

lására, ezt ilyen felettébb mesterséges módon írja-le a' Minerva' Frankfarti levelezője: —“

„Még minekelőtte az ülések elkezdődtek volna, előre oly özszebeszélés tétetett, hogy minden kérdést, a' melyre nézve valamely nyughatatlankodást okozható vélekedésbéli különbözéstől lehetne tartani, az *Officialis tanátskozá-sokból* hagyjanak-ki. Ha pedig nem éppen minden efféle kérdéseket lehetne el- távoztatni, tehát az ilyeneket *különös* és tsak *bizodalmas* ülésekben kellene fon- tolás alá venni, a' hol az *Etikette' lán- tzaitól* 's atiól a' gondtól, hogy a' jó egygyességnek külső színe fenntartat- hassék, az ember feloldoztatva lévén, magát egész szabadsággal kibeszéllhet- né. Ezek a' készülő ülések, mintegy próbatételül szolgáltak a' Diplomatikai (*Officialis*) ülésekre. Ezen bizodalmas ülésekben a' némelykori vakmerőtske Po- lémikának minden tüskés töviseit lenyel- te az ember; 's a' Congressus' Diploma- tikai üléseinek tsak virágot kellett szen- nie. Ezen ügyes elintézés által kiszorit- tatott ugyan az *Officialis* ülésekből a' meghasonlás, de gazdagon kipótolódoit a' titkos ülésekben: azonban, aláírás ál- tal megerőssítve egygyik jegyző könyv- ben sintsen.“

Ezen magyarázatnak, mint tsupa tu- datlanságon épült költeménynek egyene- sen ellene mond a' Beobachter. Aachen- ben, úgy mond, nem voltak két féle, az az titkos vagy bizodalmas és közönsé- ges ülések: hanem a' szónak szoros ér- telme szerént vévén a' dolgot, tsak tsupa titkosok és bizodalmasok voltak. Azok- ban egygyikben úgy, mint a' másokban, minden Etikettét levetkezett formalitás 's tiszta egyenes karakter uralkodtak. Ha meg volt volna ezen Conferentziák- ban a' hasonlás, melly tsak ennek a' so- kat tudó Diplomaticus levelezőnek fe- jében van meg, lehetetlen lett volna azt

egygyikben megszenvedni 's a' másikkól kizárni. Osztán a' Ministerek' gyűléseik- ben senki más jelen nem lévén, mago- kon 's talám Jegyzőjiken kívül mást kit tsaltak volna meg a' Minerva levelezője által felhozott próba - ülések által? Nem tsak az igazsággal tehát hanem még a' lehetőséggel is ellenkezik ezen levele- zőnek az Aacheni Congressus' folyamat- járól tett magyarázatja. Semmi Diplo- matikai egygyesületben nem uralkodott még, a' principiumokra, gondolkodásra, célzásra, iparkodásra, 's mindenre néz- ve, a' mi egy politikai tanátskozásban a' valóságos tárgyat teszi, nagyobb egy- gyesség, mint az Aacheni Congressuson. Ha azok, a' kik ellenkezőt gyanítottak, vártak, vagy kívántak volna, azzal talál- ják magokat ketsegtetni, hogy még idő- vel, hamarább vagy későbbre, valamely titkos még pedig nagyon titkos Akta vi- lág' elejébe fog ezen Congressusról ke- rülni, melly által azok, a' mellyek már közönségesen kihirdettettek, meghazut- tollathatnának, nagyon hijába való re- ménségnek tömjéneznék.

5. Egygyik Kabinétnek se' volt az a' gondolatja, hogy az idegen seregeket Frantziaországból tsak részenként kelles- sék kihozni; és semmi titkos Kötés nem kívántatott arra, hogy valamelyik Hatal- masságot egy ily visszafordult eszköz- zel való éléstől eltartóztasson. Mitsoda Diplomatikai forrásból kellett annak a' levelezőnek írnia, a' ki még ma is arról álmodozik, hogy Frantziaország és az Orosz Birodalom között titkos Kötés ál- lott volna fel? A' ki az Aacheni Akták' historiájából, az Orosz Császár gondol- kodása' 's célzása' módjaiból legalább annyit tud, a' mennyit minden titkos források mellé való juthatás nélkül, tsak közönséges úton módokon is megtud- ni lehetett, eleget tud arra, hogy egy ilyen politikai irónak 's állatásainak be- tséről érdeme ezerént ítélhessen. —

(A' többi következik).

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

B é t s.

Császár és Király 3 Felsége méltóztatott az Erdélyi Püspök Úr 6 Excellen-tziája ajánlására az Erdélyi megyéknek következő Papjait, ugymint Maros Vá-sárhelyen Fő Tiszt. Horváth Pál, Ko-losvárott F. T. Szabó János Pap és Dé-kán, 's a' Normális Oskolák' Inspekto-rát Knektl Adám, Úrakat, Honorarius Apa-turakká vagy Praepostokká, továbbá a' következő városokban lévő F. T. Papo-kat és Dekánokat, úgy mint: Zalathnán Schlauf Sebestyén, Székely Udvarhelyen Sombori József, Szebenben Eschenbach János Nepomuk 's Gyergyo-Szent-Mikló-son László Mihály Urakat Honorarius Ka-nonokokká, még pedig az elsőt kivévén a' többeket minnyájokat a' taksának egész elengedésével, kegyelmesen kinevezni.

* * *

Végezete a' Kéngőzfördő' nagy be-tsi' leírásának.

Méltó említenem azt is, hogy a' lá-bom' szárán egy kis pattanásból, a' ke-nőfenő orvosságok, kivált' a' két utolsó szenvedő nap', egész tenyérszíni mérges sebet tsináltak, mely fekete, kék és ve-res, dagadt és villogó lett. Ez az ij-jesztő, feneforma seb, a' második för-désre, minekutánna abból szörnyű sok sárvíz izzadt-ki, tökéletesen lelappadt, megkoppadt és tisztán bebőrödött, és most a' helye se láttzik: hanem, mon-dom, a' 3 - adik kemény melegre újjon-nan felhasadozott volt, fájdalom nélkül.

Köszönetre méltó bizonyára a' fenn-tisztelt Szemorvosi Prof. Úrnak Magyar mértéket esmérő jó szíve; mely szerént ezen betses orvoslasmódot, egyegy fer-dőnként, tsak 3 papiros forintra szabta (én, örömmel fizettem-meg négyszeres

áránál többet), holott jól tudja, hogy Betsben, az ilyen tsinos katlanért, egy-egy kerülőben 10, a' sokkal alábbvaló-ért 5 forintot kell fizetni.

Nem úgy beszéllek mint Orvos; ha-nem tsak, mint egy azok között, a' kik a' fejekre nem estek. — Én, a' Kéngöz-fördőnek sokkal több erejét tapasztaltam annál, a' mit rólla hallottam, 's kikötő-leg a' bőrnyavalyákra-nézve képzeltem. A' többit, az ahhoz jobban tudókra biz-ván, én, részemről, sok több hasznok között, azt tapasztaltam szembetűnőkep-pen, hogy az én' vizelletem, azon nap-tól-fogva, a' mellyen a' fürdést elkezdet-tem, az 5-ödik fürdésig, egy órai állása után, oly' sűrű, vagy még sűrűbb lett, mint az igen elfáradt és forró ló' hügyja, — nem tsak zavaros, mint kiki gyakran tapasztalhatta, hanem valóban vastag vagy öreg, 's egyszersmind, fejeeres-fakó, mint valami dertze-moslék. — Úgy véleked-tem tehát, hogy az én' bőrnyavalyámat (meg lehet, más belsőt is, de a' mely-ről én semmit-se tudok), a' forró kén-gőz, nem tsak izzadtság, hanem vizellet által is nagy mértékben üzte-ki; annyival is inkább, mivel' azólta, holott kevés-étü vagyok, — a' vasat is megenném; — a' bikkmakk nem egészségesebb nál-lam'.

Nehezen foghatnám már most meg, ha valaki azt állítaná, hogy ez a' fördő a' dagadó köszvényeknek nem használ-na. Hogy az úgynevezett Rheumatis-mustól szenvedőknek, az ilyen hirtelen-fázott vagy hideg-tsapta embereknek, a' Kéngőzkatlan bizonyos orvosság (környű-leteket elmellőzvé), abból gondolom; mert éppen az én' első-fördő- napomon, egy nyomorult belé vánszorogván lélek-szakadva a' katlanba, egy fürdés után, tsaknem esze nélkül ment-el örömében

— szónak sem állott, ugrált, kiabált, danolt.

Szólljanak a' Kéngőzfördőről bővebben és gyökeresebben azok, a' kiknek ez, tudományi szakmányok (rolle); az én' hazafiúi óhajlásom a' volna, hogy a' Hazá' nagyobb Helységeibe egyegy ilyen édesded orvosló eszközt állítanának-fel. Ez az egész bődögség egy oldalról, ez a' kattan, az utóbbi utánnajárás által oly' óltsóvá lett, hogy már most, a' 250 ezüst forint bétsi árának közel feléért, sokkal pompásabban el lehet azt itt Pesten készíttetnünk annál, a' mely legelőször itt felállott volt. — Úgy, a' mint az egész Kéngőzkatlan, hasznávéte-lekor áll, — az egy kőműves-munkát

kivéven, melyről világos útmutatást adhatok, — kész vagyok azt, az azt kívánóknak közhasznú kívánságokra, betsómóztatni, egy faládaiba állítatni, 's oda, a' hova kívántatik, elküldeni, ezen egy kötés mellett, hogy nekem, a' ki minden utánjárást ingyen kívánok megtenni, senki, tsak egy pénz költséget se okozzon.

Melyik országban lehetne ennek az okos találmánynak több hasznát-venni, mint a' mi' Hazánkban, kivált az Alföldön, a' hol a' disznóhús, etzet, 'sat. a' köznépnél legelső módi eleség? — A' tudósítást örömmel el fogja fogadni helyettem (költsége nélkül) Ns. Trattner Tamás Könyvnyomtató Úr, Pesten. — Hadd legyen most a' nevem — Idem.

Hogy több Olvasójimnak ezzel is kedveskedjék a' M. Kurir, ennekutánna minden Kedden és Pénteken meg fogja nekik vinni a' Bétsbe megérkezett vagy onnét elútozott nevezetesebb idegeneknek neveiket. Most itt röviden tsak azon nevezetesebb Magyaroknak Uri neveik következnek, kik a' lefolyt Januáriusban ide jöttek és elmentek:

Első napján; megérkeztek: Gr. Pongrácz Úr; 5-dikén Gr. Aponyi, Cs. K. Kamarás; Gr. Brunsyick, Cs. Kir. Camarás Úr, Pestről; 7-dikben Gr. Csáky Eisa Magyarországról; Gr. Eszterházy Károly Cs. K. Hadnagy a' Koronaörökös Princz Vasasainál, Magyaországgról; 8-dikban Hohenlohe Hertzegné, familiástul, Posonyból; Lányi Úr, Cs. K. penziós Májor Posonyból; 9-dikben, Gr. Erdödyné, Magyar Udv. Cancellarius Hitvese Posonyból; Gr. Aponyiné, ugyan onnét; Gr. Amade (Ferentz), Cs. K. Kamarás Úr, ugyan onnét.

Elútoztak; 9-dikben, Gr. Aponyi, Cs. K. Követ Florentziába; Szereday Úr, Cs. K. Májor Prágába; Gr. Esterházy Cs. K. Lovas Kapitány Magyarországra.

(A' többi a' jövő Pénteken).

Száz forint huszas pénzért adtak Váltó czédulában: —
Jan. 29-dikén 256²/₃ — 30-dikén 256 — Febr. 1. napján 254¹/₆ — forintot.

A' marhahúsnak fontja, Betsben, Februáriusra is 16 krajtzáron hagyatott.

A' gabona' Posonyi mérőjének középpára némely piatzokon: —

	Buza	Elegyes	Ro's	Árpa	Zab	Kukoritza
Pesten Jan. 22-én	4 fl. 50 kr.	— —	1 fl. 50 kr.	1 fl. 50 kr.	1 fl. 15 kr.	2 fl. 16 kr.
Pétsen 19-dikén	3 fl.	2 fl.	1 fl. 50 kr.	1 fl. 30 kr.	8 fl. 36 kr.	— —
Bétsben 19-ikén	6 fl. 21 kr.	— —	3 fl. 51 kr.	2 fl. 48 kr.	2 fl. 24 kr.	— —
— 23-dikén	6 fl. 18 kr.	— —	3 fl. 45 kr.	2 fl. 45 kr.	2 fl. 18 kr.	— —